אחד ההבדלים הוא מה שהתורה אומרת על נבואת משה: "פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֶּר בּוֹ וּמַרְאֶה וְלֹא בְּחִידֹת" (במדבר יב, ח) המראה שרואים שאר הנביאים הוא בחינת חידות, דבר שאינו ברור כל כך וטעון פיענוח, מה שאין כן משה רבינו שרואה נבואה ברורה לחלוטין. כמובן שמעלה זו נובעת ממדרגתו הגדולה של משה, מדרגה חיונית למי שאחראי להעביר את התורה מקב"ה לישראל באופן מדויק; לולי מדרגת נבואה כזו היה אפשר היה לטעון על כל מצוה שאולי משה לא הבין במדויק את כוונת ה', כגון כשכתוב "לא תבשל גדי בחלב אמו" אולי הכוונה היא 'חָלָב', ועל כן כדי למנוע טענות מסוג זה הוא ראה דברים ברורים לחלוטין.

על פי הסבר זה אומר הרב (בשם הרב שך זצ"ל) עצם הקרבת יצחק על גבי המזבח איננה ניסיון גדול לאברהם אבינו, שכן הקב"ה ציווה אותו ולא שייך לעבור על דבריו; הניסיון היה כיצד לפרש את הנבואה שנאמרה לו, שכן אברהם אבינו, כמו כל שאר הנביאים חוץ ממשה, רואה 'חידות' ולא מראה חד משמעי וממילא היה מקום לפתור את החידה באופנים שונים.

אלא שהפתרון חייב להיות כמה שיותר קרוב אל האמת שנראה לו. אם כן אברהם היה יכול לפרש את הנבואה "וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה" (בראשית כב, ב) שצריך להעלות את יצחק למזבח ולהורידו, או לשלוח אותו ללמוד בישיבת שם ועבר, שם יזכה ל**מעלה** רוחנית גבוהה, או כל דבר אחר ובלבד לא לקפח את חיי בנו; אולם אברהם אבינו מפרש את הנבואה בדרך שנראית לו אמיתית יותר למרות שייאלץ להקריב את בנו ולכן אומר לו ה': "עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי יְרֵא אֱלֹקִים אַתָּה" (שם יב) כיון שפירשת את החידה באופן האמתי ביותר, "וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת בִּנְךָ אֶת יְחִידְךָ מִמֶּנִּי" (שם) לא נתת לשום נגיעה אישית להטות את דעתך; זוהי מעלתו העצומה של אברהם אבינו.

מוסיף הרב על דברי הרב שך זצ"ל: בזמן העקידה יצחק היה בן שלושים ושבע שנה ובמדרגת נביא. והנה הגמרא אומרת שכשנביא רואה מראה נבואה לא רק הוא רואה אותו אלא כל שאר הנביאים רואים אותו. "כִּי לֹא יַעֲשֶׂה אֲ-דֹנָי ה' דָּבָר כִּי אִם גָּלָה סוֹדוֹ אֶל עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים" (עמוס ג, ז) יוצא אפוא שאם אברהם רואה נבואה "קַח נָא אֶת בִּנְךָ אֶת יְחִידְךָ" וכו' (בראשית כב, ב) הרי שגם יצחק רואה נבואה זו, אלא שהוא מפרש אותה אחרת מאשר אביו, ועל כן הוא שואל את אברהם: "הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה" (שם ז) הרי ה' אמר רק 'העלהו שם לעולה', הוא לא אמר לשחוט אותי! ומה עונה לו אביו? יש לך טעות בני: "אֱלֹקִים יִרְאֶה לּוֹ הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי" (שם ח) הקב"ה התכוון לומר **שאתה** תהיה השה לעולה! ויצחק אינו מתווכח אלא מבטל את רצונו מפני גדול הדור והולך לעקידה; נמצא שאברהם הולך לעקידה מתוך כניעה לרצון ה' ויצחק הולך לעקידה מתוך כניעה לרצון חכמים.

חז"ל אומרים שאברהם היה טפל לשרה בנביאות (רש"י שם כא, יב) וממילא גם היא ראתה את הנבואה אלא שהבינה שהקב"ה לא ציווה לשחוט את יצחק, וכשהשטן הראה לה את אברהם שעומד לשחוט את יצחק היא מבינה שיצחק יִשָּׁחט לבטלה ולכן פרחה נשמתה.

כמה מוסר יש לנו ללמוד מכל פרטי אירוע זה שקבע את היסודות של מסירות נפש בליבם של כל עם ישראל, ובזכות זה היו אין סוף מקרים בהם יהודים מסרו את נפשם על יהדותם, ועד היום הניצוץ הזה דלוק בכל יהודי בזכותם של אבות האומה.

עלון זה מוקדש לעילוי נשמת הרה"ג ר' אליהו דרמר בן ריבה זצ"ל שבת שלום יצחק חלבה

לעילוי נשמת אאמו"ר אברהם (אלברטו) בן מרים חלבה, יוסף הכהן בן קלרה, מרטין בן ברנרדו, דניאל בן שרה, יעקב יהושע בן חיים יחזקאל, שלמה ידידיה בן עליזה, עופר פילבר בן יפה, יוסף אילוז בן מרים, גיל יצחק בן כוכבה, אברהם חולי בן שמחה, דניאל משה בן פרנגדה, מרת אמי אולגה בת קלרה, מיכל בת אורלי, דונה דניז בת זוהר, מרים קוקי בת הלנה, הרבנית דינה בת יעל, זהבה בת בדיעה, ויקטוריה בת באיה ת.נ.צ.ב.ה.

המעוניין לקבל כל שבוע את העלון בדואר אלקטרוני ניתן לשלוח בקשה למייל: jalabe2013@gmail.com **ללא תשלום לזיכוי הרבים**

השיחה נערכה על פי הבנתו של העורך. כל טעות או חסרון יש לתלות בעורך בלבד

בס"ד

עלון בנגינות מזמור שיר

גיליון מס' 1084 כ' מר חשוון תשפ"ז

הוצאה לאור:
יצחק חלבה 052-6025436

כניסת שבת 4:16
יציאת שבת 5:28

וירא

דְּעִיּוּנוֹת עַל הַפָּרָשָׁה עַל פִּי תּוֹרָתוֹ שֶׁל הָרַב אַבִּיגְדוֹר נַבֶּנְצָל שְׁלִיט"א

בסוף הפרשה התורה מתארת את עקידתו של יצחק אבינו, אירוע התופס מקום נכבד ביהדות שכן כל בוקר פותחים את תפילת שחרית בפרשת העקידה ומבקשים: *"כשם שכבש אברהם אבינו את רחמיו לעשות רצונך בלבב שלם כן יכבשו רחמיך את כעסך..."*, וכן ביום שני של ראש השנה קוראים בתורה את פרשת העקידה ותוקעים בשופר של איל כדי להזכיר זכותו של אברהם אבינו וכמו כן מזכירים אותה בברכת זיכרונות: *"ועקידת יצחק היום לזרעו תזכור"*.

שואל מו"ר הרב נבנצל שליט"א: מה הגדולה המיוחדת של אברהם אבינו שהלך לשחוט את בנו? הרי במהלך ההיסטוריה יהודים רבים מסרו את עצמם ואם בניהם למיתה על קידוש השם, ואילו אברהם לא שחט את יצחק כפי שה' הזהיר אותו: "אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנַּעַר" (בראשית כב, יב) הגמרא (גיטין נז:) מספרת על אישה ששבעה בניה נהרגו על ידי הקיסר כיון שלא הסכימו לעבוד עבודה זרה. כשהקיסר ניסה לשכנע את הקטן שבהם שיתכופף כדי להרים את חותם המלך אשר צורתו טבועה בו ולפחות ייראה כאילו עובד לעבודה זרה ובכך לשמור על כבוד מלכות, והלה סירב בטענה 'חבל עלך קיסר, אינני מוכן לפגוע בכבוד השי"ת', ציווה הקיסר להוציאו להורג. אמו ביקשה לחבק את בנה ואמרה לו: *"בני לכו ואמרו לאברהם אביכם אתה עקדת מזבח אחד ואני עקדתי שבעה מזבחות"* (שם) רואים אם כן שהיו ניסיונות קשים יותר מניסיון עקידת יצחק.

מתרץ הרב (על פי הג"ר חיים מוולוז'ין זצ"ל) הפסוק אומר: "מִתְהַלֵּךְ בְּחֻמּוֹ צַדִּיק אַשְׁרֵי בָנָיו אַחֲרָיו" (משלי כ, ז) דהיינו: המידות שהצדיק טרח להשיגן יהיו מוטבעות בטבע בניו, וביגיעה קטנה יחסית יוכלו גם הם להשיגן; וזו הסיבה שרבים מוסרים את נפשם על קידוש השם מפני שכוח זה ירשו מאברהם אביהם שמסר את נפשו על קידוש השם באור כשדים ומאוחר יותר היה מוכן להקריב את בנו בניסיון העקידה, וכן כל עשרת הניסיונות שעמד בהם אברהם בהצלחה יישרו את השטח לבניו אחריו שיוכלו להתמודד במצבים דומים, כגון אדם המרגיש התעוררות פתאומית לעלות לארץ הקודש והיא נובעת מניסיון 'לך לך', או למשל לדעת לקבל את כל הבא עלינו בידיעה ש'כל מה דעביד רחמנא לטב עביד', ידיעה הנובעת מניסיון הרעב ששרר בארץ ובעקבותיו נאלץ אברהם אבינו לרדת למצרים ולא הרהר אחר מידותיו של השי"ת. יוצא אפוא שגדולת אברהם אבינו היא בכך שהטביע בצאצאיו את מסירות הנפש העצומה וממילא לאורך כל הדורות הצליחו יהודים רבים למסור את נפשם על קידוש השם כיון שקיבלו כוח זה כירושה ממנו.

על פי זה מסביר הרב (ע"פ הר"ג חיים שמואלביץ זצ"ל) את משמעות המעשה המובא לעיל: כוונת אותה אישה שבניה נהרגו על קידוש השם אינה ח"ו להתגאות בפני אברהם אבינו ולומר שהיא גדולה ממנו, אלא להעביר מסר לאבינו אברהם: 'ראה כמה עמוק הרושם שהעקידה שלך עשתה, שמכוח זה הצלחתי אני להגיע לעקידה של שבעה מזבחות'.

דרך נוספת לתרץ את קושייתנו מה הגדולה המיוחדת של אברהם אבינו בזה שהסכים לשחוט את בנו היא כדלהלן: התורה אומרת על משה רבינו: "וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה" (דברים לד, י) במה מתבטא ההבדל בין נבואת משה לשאר נביאים?